

|| śrī ||

atha śrī trivikramapaṇḍitācāryasuta śrī

nārāyaṇapaṇḍitācāryaviracitaḥ

|| śrī madhvavijayaḥ ||

10. daśamaḥ sargaḥ

sapadi samaskuruta bhṛśaṃ mādhavaguṇasādhako:'tha

madhvaraviḥ |

bhṛgukulatilakasthānaṃ tāpakaraḥ pāpapāṃthānām || 10.1

||

daśamatiśīśyaḥ kaścitśubhajanatāyai kutūhalanatāyai |

vividhasuvṛttaṃ vākyam kāvyaṃ kāvyaṃivoce sanāyakastavakam

|| 10.2 ||

bhuvanādbhutamadhvaceṣṭitaṃ na vademāpi surāyuśā

vayam |

sakalaṃ khalu kiṃtu kiṃcidapyatha śuśrūśujanāya

varṇyate || 10.3 ||

kvacidīśvaradevameśa bhūpaṃ khananaṃ
pāṃthajanaṃvidhāpayam̐tam |
svamapi praticodayam̐tamūce kriyayā no:'kuśalān
prabodhayeti || 10.4 ||

prakāraṃ prakatīkartum ārabhya virarāma no |
mahīyomatimāhātmyād vaivaśyena khanan khalah̐ || 10.5 ||

nānenenānenānenonūnena nanu nunnāḥ |
nānānā no nūnaṃ nānenānūnanā:'nunnaḥ || 10.6 ||

yamaśeṣabhavaprabhavaḥ smaratāmasukhābdhirapaiti na
citramidam |
marutīdr̥śi bhāṃti hi yatstavane yamaśeṣabhavaprabhavaḥ
smaratāḥ || 10.7 ||

saṃcarannaṃcanīyaḥ kadācid vibhuḥ viṣṇupadyāstaṃ
vaiṣṇavāgresaraḥ |
prāpadāptairnijaireṣa śiṣyairvṛtaḥ tyaktaviśvaplavam̐
śātravātaṃkataḥ || 10.8 ||

imān svasvapūrvāśrayānātmavākyāt salīlaṃ dayāluḥ sa
mūlāśrayātmā |

niṣeddhṛnanādṛtya cānanyalaṃghyāṃ tadā:'tyāyayat tāṃ
nadīṃ saṃsṛtiṃ vā || 10.9 ||

vārayatavārayata vairisuhṛdo:'mūn mārayatamārayata
pāragamanāt prāk |

āpatata ālapata ityavadaduccaiḥ sa
tvarakarājapuruṣānucitavācā || 10.10 ||

na jaḍā jale patata sāhasādaho na bhayaṃ hi vo
bahutayā:'bahorjanāt |

bhavatāṃ patiṃ kṣitipatiṃ didṛkṣavaḥ pratiyāma kena
kalahaṃ cikīrṣatha || 10.11 ||

vacasetyanena sa parān nyaruṇad bhujagān naredra iva
maṃtrabalāt |

udatārayat parijanaṃ mṛtibhīsaritaśca devasaritaśca
samam || 10.12 ||

nirvikāracarito:'pi parītaḥ krūrakiṃkarasahasratayena |
sa vrajannudalasaḥ jagadīśaḥ siṃharāḍiva sṛgālasamūhe ||
10.13 ||

aprakamṇyavapuṣaṃ surāsuraiḥ
siṃhasaṃhananamunnatam |
prāptamātmanagarāṃtikam nṛpaḥ prekṣya saudhaśikhare
sthito:'bravīt || 10.14 ||

ripunṛpaprāṇidhipraśiṃkayā pathikapāṭanakarmaṇi
dīkṣitaiḥ |
sumukha me puruṣaiḥ paruṣaiḥ katham yamabhaṭairiva
nāsi vihiṃsitaḥ || 10.15 ||

aplavadevanadītarāṇaṃ te haṃta katham ca cikīrṣasi kiṃ
tvam |
taṃ nigadaṃtamitiprabhṛtīha smā:'ha
mahāpuruṣottamadāsaḥ || 10.16 ||

yo:'sau devo viśvadīpaḥ pradīptaḥ kurmaḥ sarvaṃ
tatparānugraheṇa |

yāmastāvat tūrṇamāśāmudīcīm ityādyam tadbhāṣayā
citravākyam || 10.17 ||

gāṃbhīryam dhṛtimuruvīryamāryabhāvaṃ tejo:'gryam
giramapi deśakālayuktām |

rājā:'sya sphuṭamupalabhya vismito:'smai rājyārdham
sapadi samarpayāṃbabhūva || 10.18 ||

daṃḍārhabuddhiviṣayo nṛpapūruṣāṇām

rājyārhabuddhiviṣayo:'bhavaditthameṣaḥ |

nītiṃ prakāśayitumeva vipatsu kāryām gaṃtuṃ

prabhuḥ prasabhato:'pi tathā vyadhāt saḥ || |10.19 ||

kadāciccorāṇām nikaramavalokyābhipatatām

avasthāpya svīyān karagapaṭapimḍārthamatikṛt |

caranneteṣvetānatha mitha ihāghātayadaho

vibhuḥ sammohya prāg vijaya iva saṃśaptakagaṇān ||

10.20 ||

anyatra ca corān dhanyapravaro:'sau śūrān śatasamkhyān
prāptān svajighāṃsūn |
ekena tu śiṣyeṇā:'kṛṣṭakuṭhārān
nistāḍitayūthyānadrāvayata drāk || 10.21 ||

kvacicchilā cchaṭābhramādamuṃ sasamghamatyajan |
avekṣya dasyavaḥ punaḥ kutūhalāt tamānaman || 10.22 ||

satyocchede secchāpātaṃ vyāghrākāraṃ daityavyāghram |
prāḷeyādreh prāṃte prājah pāṇerlīlāleśenā:'uysyat || 10.23
||

prāpa sa nārāyaṇataḥ śuddhaśīlātmapratimāḥ |
yāsu sa padmāsahito doṣyahitaḥ sannihitaḥ || 10.24 ||

pārāśaryaḥ paratatvaprasiddhyai tātparyārthaṃ paramaṃ
bhāratasya |
vyaktaṃ vaktuṃ niyunakti sma sākṣād enaṃ dhanyaṃ
bhuvane manyamānaḥ || 10.25 ||

tīrtheṣu tīrtheṣu ca saukhyatīrthaḥ kṣetreṣu ca kṣetraavidāṃ
variṣṭhaḥ |

govimdamāvamdyā sahānugo:'gād gaṃgāṃ
punastuṃgataraṃgamālām || 10.26 ||

plavairapetāmavalokya siṃdhum sarojabamdhum ca
tadā:':ptasiṃdhum
taṭe niṣaṇṇānadhikaṃ viṣaṇṇān nirīkṣya śiṣyānatarat sa
etām || 10.27 ||

na vānareṃdrasya vīlaṃghitābdheḥ na vā nareṃdrasya
viharturasyām |
ime:'smaraṃstadvapuṣo:'nyathā:'sya śaktasya śaṃkyeta
vipat kathaṃ taiḥ || 10.28 ||

jagatpradīpāyitagogaṇāḍhye divākare madhvadivākare ca |
avyaktarūpe śriyamatyajan drāk
sahāmbujaistannayanāmbujāni || 10.29 ||

padam paśorvā vinatātanūjah tīrtvā nadīm
tāvadadīnasattvaḥ |
anārdravāsāḥ sa kutūhalārdraiḥ
nṛdevabhūdevamukhyarvavaṃde || 10.30 ||

bhītairarāteratimātramatra natārakairapyatha tārakaiḥ saḥ |
svatejasā vismitabhūpanunnaiḥ plavena śiṣyān niratārayat
tām || 10.31 ||

viśamkaṭam svastaṭinīṭam te dīpapradīptam
janatābhipūrṇam |
saṃcodayatpaṃḍitamamḍalāḍhyam nāthāvalokot
kahṛdo:'bhyapaśyan || 10.32 ||

āmnāyamāmnāyavidāṃ vidagdham sabhāvabhedam
pravadaṃtamatra |
daivyāṃ sabhāyāmiva padmayoniṃ praikṣaṃta sākṣāt
sukhatīrthamete || 10.33 ||

prāptastato hastinarājadhānīm māsānuvāseha sa
vāsayogyān |
maṭhāṃtare:'naṃtaguṇāṃtaraḥ san ekāṃtadeśe
sarito:'samīpe || 10.34 ||

bhittvā bhuvaṃ devanadī jagāma śākhāviśeṣeṇa niṣevitum
tam |
vāṇī ca yatpreṣyatayā kṛtārthā śivādivaṃdyā na tadatra
citram || 10.35 ||

guruprabarhasya padāraviṃdam vidūrataḥ sā praṇanāma
mūrtā |
audāryasaum̐daryatanuṃ tanuṃ tām ālakṣya
śiṣyairativismitaṃ taiḥ || 10.36 ||

tenopayātena kadācanātha vārāṇasīm pāpanivāraṇena |
avādi vāṇī balinaḥ svaśiṣyān vilokya līlāvasare:'valiptān ||
10.37 ||

niyuddhasiddhyai yugapaddhi vīram manyā
bhavaṃto:'bhipataṃtu māṃ drāk |
samastaśaktiṃ na yunakti yaḥ svāṃ atrāsmadājāṃ sa
nirākaroti || 10.38 ||

itīrayan paṃcadaśaiṣa yūnaḥ prāptān prayuddhān
yugapannipātya |
utthīyatāṃ yasya samarthatā syād iti bruvāṇaḥ
śanakairjahāsa || 10.39 ||

saumeravaṃ gauravamāvahaṃti
tavāṃgamaṃgāṃgulayaśca no:'ṃge |
purā vinaśyāma ito dayālo svāmin vimuṃcetyavadaṃstadā
te || 10.40 ||

tenātha muktairativismayastaiḥ avāpyanālocya hi
tatsvarūpam |
yadbhrūvijṛṃbheṇa saśaṃbhuśakraṃ jagat samastaṃ
niyataṃ nikāmam || 10.41 ||

sadākṣyamākṣiptasamastapakṣako yatih prabhuṃ
ko:'pyamarāvātīpadaḥ |
jigīṣayā jānasahāyakarmaṇaḥ prasādhyatāṃ
sādhanatetyudāharat || 10.42 ||

saṃsādhitārthe bhagavatyayuktivit
papraccha sa jānapadārthamugradhīḥ |
jātaḥ sa te jānyasi cenna cenna sa
praśno ghaṭeteti nirākṛtaiṣa tam || 10.43 ||

vitatatamatamo:'ṃtaṃ sādhasaṃtyā nitāṃtaṃ
sadasisadasi reje vyākhyayā vyāsaśiṣyaḥ |
sakalasaṃmayihastāṃbhojabāṃdhābhinaṃdī
śaradiśaradi caṃdraścaṃdrikāsaṃpadeva || 10.44 ||

jananaṃ samayesaṃmaye jagataḥ prathite saṃmaye
saṃmayedamite |
sanirāsaṃmaye:'saṃmaye sthitiyuk
svavabhāsaṃmaye:'saṃmayeṣṭadhiyā || 10.45 ||

vartasvādhyadhi sarvaṃ dīvyedaṃ so:'niśaṃ svataṃtro
viṣṇuḥ

ujjāsaya duṣṭānāṃ saṃskuru sādḥūn
guṇābhipūrṇo:'pyaguṇaḥ || 10.46 ||

asamottamo mato:'sau śriyaḥpatirviśvato vibhinnātmā |
paramān prakāmarthān prakāśayāmāsa setyādīn ||
10.47 ||

samānayā yā:'namā:'sa māyayā tatayā:'yamā |
nayāsanā nā:'sa yā na yātanā:'lalanā:'tayā || 10.48 ||

prājno rājnāṃ tridivapadavīm kauravaṃ kṣetramāptaḥ
sasmārātha svaviḥṛtipataddhastiyuddhotsavānām |
satyātmādyairiha parivṛto bhāvimārīcadṛgbhiḥ vismeraiḥ
svairnijanṛpatanūhetidṛṣṭyā:'tituṣṭaiḥ || 10.49 ||

viprātmeśaḥ kṣaṇārthaṃ kṛtanatiraśīśrīrḥṣīkeśadeśe
spaṣṭaṃ dṛṣṭo:'pyadrṣṭaḥ sapadi vihitavān vismayaṃ
dehabhājām |

svapne

svapreritānyasthalaganijanaropāhṛtairbhakṣyabhojayaiḥ
prājyaiḥ prābhodayat svaṃ gurumakhilagurum vedayan
vedabaṃdhum || 10.50 ||

avāptavān punariṣupātamasmarad ramāpatim sa
paraśurāmamādarāt |
sa rājakeḷyurukadaḷīśahasrakam
tadā:'dadattyavasitidattamuttamam || 10.51 ||

sa śaṃkarapadadvijopahṛtamāpya govākhyagāṃ
gariṣṭhakadaḷīlasaddaśaśatīcatuṣkam caran |
payah kalaśapaṃcakatrikayugābhipūrṇam papau
adrṣṭagatirapyabhūnrpanṛmaṃḍalairudyataiḥ || 10.52 ||

ayameva goviṣayato:'pi sadasi janatārthito javāt |
puṣpamuta phalamaho vidadhe
janasuptidānupamagānasamḥpadā || 10.53 ||

dhanyo:'mahyata nākināmahitahṛdbāṇassamo:'jasyayo
madhvo dhvastadurāgamo:'gryahimaguśrīḥ
kāmamāyāmihṛt |
viṣṇuṃ viśvajayapradam sa hi naman sevyam
susaukhyam mudā dākṣyācchrīdharamāmayādivirahī yogī
suhṛt sarvadā || 10.54 ||

iti bhuvanavibhūṣaṇasya bhūyām syavigaṇitāni kṛtāṃtarāṇi
haṃta |
śravaṇamananakīrtanairabhīṣṭam pratidatītyamarāḥ
prakīrtayamti || 10.55 ||

iti vividhagodhārāvārairviśāradavārīdo
haripadarato vidyāvidyutpradīpitadinmukhaḥ |
bhavabhayamahāgharmottaptam sadamghripamaṃḍalam
saphalasumanaḥ sāmḍrānaṃdam vyadhādavipallavam ||
10.56 ||

|| iti śrīmatkavikulatilaka trivikramapaṃḍitācāryasuta
śrīnārāyaṇapaṃḍitācāryaviracite śrīmadhvavijaye

ānaṃdāṃkite daśamaḥ sargaḥ ||